

In
6663a

Q. D. B. V.

RES SVEO-
GOTTHICAS,

recensent

CONRADVS SAMVEL
SCHVRZFLEISCH,

ET

IOANNES BERING,
Gryphisv. Pomeranus,

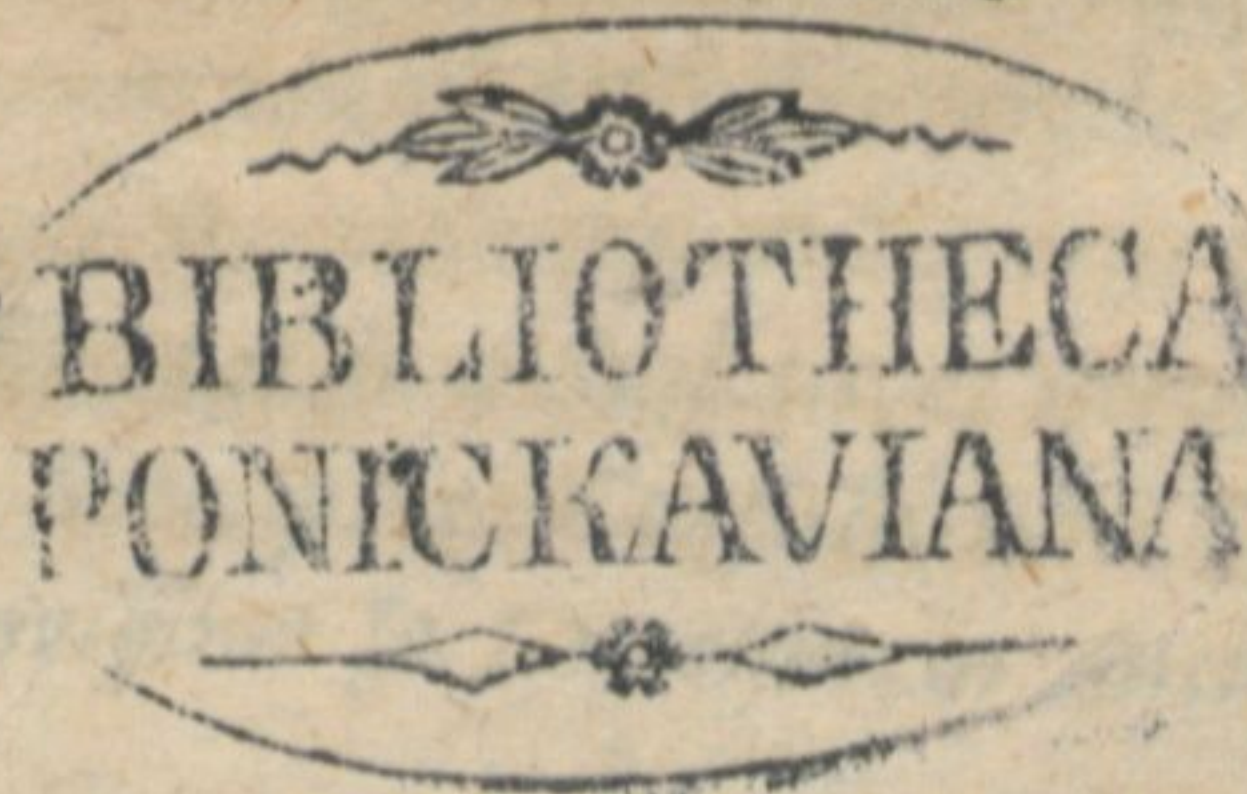
In Auditorio Maiori,

XIX. KAL. SEXTIL.

CVM PRIVILEGIO SEREN. EL. SAXON.

Disputatio XV.

LIPSIÆ, Apud NICOLAVM SCIPIONEM,
cl. M. DC. XCIIX.

I.

Sveonum, et qui iuxta hos eiusdem originis * sub uno Martio regno colunt, Gothorum acta bellaque referam, et quibus artibus creverint utriusque ac floruerint, tum quae disciplina, quae gloria domi militiaeque fuerit, memorabo.

* *Svedi velut septentrionis sui Aborigines, et domestici imperii tenaces, ab se Gothos Cimbroque effuderunt, Goldast. de reg. Bob. lib. 1. cap. 5. p. 7. Quod ex Crantzii Svecia lib. 1. cap. 9. et annalibus Gothilandicis hausit, unde constat, Svedos se olim fere patriis sedibus continuisse, Gothos autem longis a septentrione itineribus profectos, vehementi et repentino impetu in Romani imperii fines penetrasse. Hinc Paulus Iovius lib. 1. Hist. sui temp. Gothiam affirmat Romanorum malo clariorem, quam Svediam. Pulchre Crantzius, Sveciae, inquit, domi et vicinis in locis nomen praevaluit: foris autem et in longinqua militia, Gothorum gloria sublimioribus longe titulis inclaruit. Unam utriusque gentis originem indicat David Chytraeus in Svec. p. 113. et ex eo Matth. Lungvitzius de Gust. Adolphi adventu in Germ. p. 25. Discedimus a Iodoco Ludovico Decio, qui Gothis tribuit origines Sarmaticas, lib. 1. edit. Pistorian. Multo rectius sentit Ioannes Matthias a Sudetis in lib. de orig. Bohemorum, cui plurima debet Melchior Goldastus in commentar. de Bob. regn. Ioannes Ianus Svanning. olim Cimbro appellatos esse approbat, interv. 2. iudicium Cimbriae p. 11. Huic subscribit Olaus Wormius in monumentis Runicis p. 28. Contra, quam nos Danos Cimbroque a Gothis secernimus, licet non inficias eamus, utrosque ab ultimis Germanorum esse oriundos, et finitimas saepe sedes tenuisse. Plane sicut Langobardi, et alii multi, origine sunt Germani, et separatim tamen a Gothis constituunt populum, separatamque gentem. Henricus Spelmannus, antiquitus Getas Iutasque ditelos, asserit: nec dissentit Io. Matth. a Sudetis, et utrosque sequitur Rutgerus Hermannides descri. Svec. p. 15. Conf. Io. Nic. Strelovius in Chron. Gothiland. A. 1633. ed. ac novissime Io. Loccenius in Antiq. Sveo-Goth. Iod.*

Lud. Decius etiam nominis huius ambitu Dacos Vandalosque comprehendit, lib. cit. Sed is plus saepe, quam decet, liberalis est. Ex Veteribus Gothicas res illustrarunt Iornandes, Episcopus Ravennas, quem iure commendat Crantzius, Isidorus Hispalensis, cuius extat Chronicon Gothorum, cura Fr. Lindenbrogii vulgatum, Procopius Caesariensis, quem laudat Decius. Nec nunc quid addam de Paulo Orosio, Gvidone Ravennate, Flavio Blondo, et his ac horum similibus. Ex recentioribus nomino Ioannem Magnum, Vpsaliae Praesulem, qui odio instauratae per Gustavum I. religionis se ex Svedia proripuit, secumque Romam attulit praecipua Svedicarum rerum monumenta, Io. Loccenius Hist. Svec. lib. 6. p. 258. Lungvitz. de Archiep. reg. Sved. p. 94. Is ob laudem historiae magno numero est, et in rebus ultimae antiquitatis evolvendus cum delectu, praesertim cum Annii Berosum, et similes allegat. Fratrem habuit. Olaum Magnum, et eruditione secundum sibi, et, quod Augustini Mascardi iudicium est, incerta saepe ac fidem excedentia pro certis affirmantem. Opus alioquin satis forma et stylo luculentum est, atque superiori seculo editum Romae, et nuper Anno. 1617. novo redditum prelo: Olai Magni breviarium altera vice Lugduni Batavorum. A. 1652. sat. nitidis excusum typis est.

II. Horum ab ultimis, quoad respicere possum, temporibus, magna virtutis * prudentiaeque opinio, ac prope incredibilis augendi imperii cura fuit. Otium, quod corrumpere animos solet, exosi, virorum implere munus, et facere imperia, et evertere optaverunt. **

* Testis est Isidorus in Chron. Gothorum, Gothos tantam rei bellicae famam adeptos, ut vitaverit Alexander, pertimuerit Pyrrhus, abhorruerit Caesar. Iornandes de rebus Geticis p. 86. comprobatur, sapientiae studiis vicisse omnes barbaros, et cultu plane Graecorum similes fuisse: quod adeo documento est, manu perinde ac ingenio vauisse, et praesentes ad pericula animos et egregia consilia attulisse. Inprimis veterum sermone celebrantur carmina Gothica, quorum meminit dicto loco Iornandes, et literis Runicis composita recitant rerum septentrionalium scriptores, Saxo Sialandicus (vulgo Grammaticus) et Olaus Magnus, ac post hos Olaus Wormius in monum. Run. et Matthaeus Lungv. de reg. Sved. Sed reperias apud hos, quod de-

desideres ad argumenta historiae certae. Non secus, atque apud Germanos, quos multi fictis laudibus onerant, cum veris acquiescere debuissent. Nec vero praeterierimus, Svedos etiam quandoque sedibus suis egressos, regnum apud exteros condidisse, ac Svevorum nomine venisse aeo Iornandis, qui p. 125. de rebus Geticis commemorat, Riccarium Svevorum (id est, Svedorum) regem, Theodorici Gothorum regis cognatum, et ut plane loquar, ab una stirpe et gente oriundum fuisse. Assentiuntur ex doctis Reinerus Reineccius, Franciscus Guillemannus, Ioannes Stumpsius, viri insignis iudicii atque accuratationis: cumque his ferme omnes rerum Svevicarum conditores, Peterm. Etterlinus, Felix Faber, et Martinus Crusius.

** Id liquet ex tot migrationibus Ostro- et Vestrogottorum, sive ut alii scribunt, Wisegottorum, quae nomina perperam interpretatur Gotfridus Viterb. Chron. part. XVI. At eo melius Monachus Nuss. in M. Chron. Belg. p. 11.

III. Romanorum iidem saepe, si vetustissimos reposito, amici, interdum hostes, Germanorum fratres et propinqui, * ex Scandinavia, ** velut communi gentium nostrarum sede, exiverunt.

* Hoc non ambigua fide traditur, et vel ipsius Gustavi Magni confessione sustinetur, qui A. huius seculi supra millesimum sexcentissimum septimo et vigesimo, 12. Nov. Germanis, qui tunc inter retinendae religionis spem, et amittendae metum versabantur, copiam faciebat redeundi ad pristinas antiquasque sedes, et communi Svedorum Gothorumque utendi iure. Ac has, credo, literas innuit doctissimus Goldastus, dum Germanos ad repetenda Aboriginum loca a Gustavo Adolpho invitatos accitosque, ex dignitate veteris memoriae scribit lib. 2. cap. 5. de Boh. reg. Praeclare in hanc rem Crantzius retulit, Gothos Cimbroque de magnae Germaniae finibus, quasi examina, egressos fuisse, lib. 1. Svec. cap. 1. Multis ante Crantzium seculis Iornandes, sive ut alii signant, Iordanes literis mandavit, Scantziam (quam nos Scandicam, seu paulum producto nomine Scandinaviam appellamus) quasi officinam gentium, aut, uti idem loquitur, velut vaginam nationum ab se emisisse Gothos, de reb. Get. p. 38. cuius situs pingitur apud Strabon. rer. Geog. p. 327. et Ptolemaeum in Germania magna,

tab. IV. et Schonland. tab. XII. inde exiisse in Scythiam produunt: Iodocus VVillichus in Chron. Tac. Germ. p. 416. Quod recordari debuisset Monachus Nussiensis, qui ignorato migrationis discrimine, Scandiam Scythiae insulam vocat, M. Chr. Belg. p. 11. Longe aliud cognoscere licebat ex Iornande, sec. VI. Scriptore. Albertus Crantzius nimius animi est, cum negat, in Scythiam discessisse, quod tamen ait Iornandes. Quamquam commoda forte interpretatione iuvari possit Monachus Nussiensis, si Scythia non quaevis, sed Gothica, sive Teutonica, intelligatur. Eo conf. Rodericus Sanctius et reliqui scriptores Hispaniae illustratae, qui erudite et diligenter admodum investigant res Gothicas, accepta VVestrogotthicae migrationis occasione. Sed revertamur ad Germaniam magnam, longe porrectam ultra Albim, et Gothorum Svedorumque fines olim complexam, quod ex Plinio Tacitoque evincere in proclivi est. Vid. Petrus Bertius com. rer. Germ. lib. 1. p. 179. Nic. Reusnerus de Urb. Imp. p. 8. Ut recte iuxta et eleganter Augustus Buchnerus Svedos in Teutonicae originis partem, et unius linguae commercium asciscat. Orat. Paneg. II. ob Victor. Lips. De Origine reddidimus paulo ante: consentiuntque in Tacitum animadversores, Scythas Europaeos (id est, Gothos Svedosque) a Germanis non esse excludendos. Iod. VVillich. lib. supra cit. Quod ad eadem linguae elementa, communemque sermonis contextum pertinet, graviter affirmat Rodericus Toletanus, Tevtoniam, Svediamque unam habere linguam, idiomatibus tantum distinctam. Consentit Procopius, scriptor Iustiniani aequalis, et perspectae gravitatis fideique. lib. 1. Vandal. Nempe adeo una opera et Tevtonum laudes, et tot Svedorum Gothorumque triumphos enumeramus. De terrarum, in quibus confederunt, ambitu addendum censeo, aliis finibus olim, aliis nunc descriptam discretamque Germaniam esse. Dehinc multum diversa existimari oportere, iisdem Germaniae Magnae limitibus includi, et eodem imperio regi. Nam extra controversiam est, in veteri Germania magna diversas a ceteris Gothorum Svedorumque respublicas fuisse. Propterea Svedi nec a Romanis, nec a Romano-Francis Tevtonicisque Imperatoribus unquam redacti sunt ad unius imperii leges. Augustus, circumvecta ad Cimbrorum promotorium classe, non occupati, sed navigati saltem Oceani famam accepit. Vid. post Plinium Petrus Bertius lib. p. 89. Carolus M. in finibus Cimbrorum Danorumque haesit, ad Svedos non pervenit. Si-

ve propter inopiam rei navalis, sive ob metum Nordmannorum, ferocissimae, et facile ad arma irritandae gentis, cuius et rebur et portio Suedi erant, autore Adamo Bremense H. E. lib. II. cap. IX. Quin et hac notione aliquando distinguuntur Suedi a Danis, ut colligo ex Alb. Abb. Stad. ad A. 948. Simul et hinc ostendo, Dania Ottoni M. factam esse vectigalem, non Svediam. Andreas Severinus Velleius in Not. ad Bremensem lib. 1. cap. 48. non Danos Aborigines, sed Frisiae Nordmannos, qui ad faciendam piraticam enavigaverant, isto loco cupit denotatos. Sed ea interpretatio manifesta falsi est, et vel ex solo Abbate nostro eius contrarium indicatur, Loquitur enim Abbas tam evidenter, ut vel taedium moveat aliena explicatio Velleii. Haroldus, inquit, Ottoni subiicitur, regnumque ab eo suscipiens, Christianitatem in Dania recipere spondit, et ut Otto S. Blasianus cap. 28. tradit, sub homine, quod hodie homagium dicunt. conf. Abb. A. 1163. Atqui Haraldus non Frisiae regulus, sed Daniae Rex erat: praeterea regnum suscipiebat ab Ottone, suscipiebat autem parendi, id est, tributaria ac postea beneficaria lege. Quod de Svedia nullo probari exemplo, nulla asseri ratione potest. Ea ex causa Gustavus M. permolestè tulit, sibi in literis a Caesare Ferdinando II. redditus ascribi titulum nostri Principis, eo quod in se ac Svediam Caesares nil iuris, nil imperii haberent: quandoquidem a Deo summae rerum impositus esset, nec ab alio penderet, praeter Deum. Verba in hanc formam concepta sunt. Derenthalben dann wir auch die Schreiben der Kays. May. in welchen / und deren Oberschrift / J. May. Uns. (unsern Fürsten) genennet / und gleichsam / als wann wir Ihme mit Unterthenigkeit verpflichtet weren / angeredet / neulicher Zeit in keine Wege haben annehmen / oder zulassen können / sintemahl wir auch nicht einen Erdschollen oder Fusses breit von der Kays. May. besitzen / sondern was wir in unserm Reich inn haben / das haben wir alles Gott / und dem Schwert / und unser gerechtester Sach / durch die bishero mit Göttlicher Gnad geführte Krieg / und erhaltene Victorien zuzuschreiben: Epist. 13. Octob. A. 1630. Stralsundio ad Senatum Electorum missa. Significanter scriptum was wir in unserm: nam longe aliter comparatum est cum principatibus ac ditionibus in ambitu imperii Germanici sitis, de quibus publica pacis Osabrugensis formula cautum est. Instrum. pac. art. 10. §. Tertio imperator. Summatim, Caroli M. Ottonisque M. expeditionum limes mare

Bal-

Balthicum fuit : ulterius nulla nostrorum arma proferrī potuerunt. Plinius lib. 2. cap. 13. suo tempore magnitudinem Scandinaviae tantam esse scribit, ut nondum penitus explorata fuerit. Solinus cap. 29. assentitur. Non capio hic, quod Rutgerus Hermannides allegat, qui Solino contra Solinum ascripsit contrariam opinionem, descript. Svec. p. 11. et 12. Multo rectius Io. Magnus praefat. Hist. cap. 1. reddidit de Solini mente. Eidem et Balthiae cognomen inditum fuisse, affirmant veteres, et ita forte constat origo Germaniae Cis-Balthianae.

IV. *Quamquam auctores habeo, in Gothilandia * confedisse paulum, et inde, ut ausu impetuque prompti erant, egressos, rupisse imperii limites, et cohortes legionesque suas deduxisse fere per universum orbem terrarum. Sed haec atque talia iactantur in vulgus, et nullum nisi a scribendi audacia subsidium habent. Haud enim est, ut credam, tam exiguum spatio insulam capere potuisse tantam gentem, in cuius nomen atque imperium tot terrae gentesque coaluerunt.*

* *Notat Upsalensis Praesul Volaterranum, quod ex Ablatio, qui fidelissime res Gothicas composuit, cuiusque historiae multum tulit acceptum Iornandes, eruat huius sententiae rationes, ut quae ludibrium apud suos, contemptum apud externos mereatur. Quum non quidem rationes in promptu sint, cur negetur, inditam Gothilandiae, sive ut Saxo Sialand. scripsit, Gutlandiae a Gothis nomen, digressio prius in vicina populo, quam ad longinqua profisceretur, Crantzius lib. 1. Svet. cap. 3. rationes vero magno contra numero afferri possint, cur negari penitus debeat, Gothilandiam, quam Gothiscantziam extulit Praesul Ravennas, tam ab stirpe sua diffusum Gothorum genus per angustis suis finibus nequicquam continuisse. Eo vid. Iornand. de reb. Get. p. 83. Crantzius in Hist. Svec. lib. 1. cap. 2. Ioannes Magnus lib. 1. cap. 7. Goth. Sveonumque Hist. conf. Rodericus Toletanus, Rodericus Sanctius: ex nostris, licet decoro historico dispar, Matthaeus Lungvitzius. Piget hic recensere controversias veteres de Gothilandiae iure, quod dudum Svedi Danicique Scriptores retulerunt in suos annales. Adiacet Ostrogotthiae littoribus, ut situs et tabulae monstrant: Ostrogotthia autem in Svedorum ditio est, et hinc pro Ostrogotthiae accessione habent Sveones, et*
supe-

superiori tempore recuperatam possident denuo. Conf. Io. Loccenius Sved. p. 238. 244. Inprimis Olaus Magnus sept. Histor. epist. l. 2. cap. 22. et lib. 17. cap. 1. Rutgerus Hermannides de script. Sved. p. 417. Sed non refert nostra, ut haec et horum similia disceptemus.

V. Haud mediocriter hic solliciti sunt multi, et simul intenti in tot susceptarum migrationum causas; praecipue perquirendum existimant, quid fuerit, quod olim has gentes accenderet ad tam longinqua itinera, et tot ac tam impeditas difficilesque vias ineundas. Ego, si quod in animo est, referre ingredior, persuasum habeo, insignem quendam et ferme quiescendi nescium vigorem, * quo duce atque instinctore nil factu arduum, aut invium erat, excitasse hos mentibus impetus et studium migrandi. Hinc et ultionis ** saepe amor, et ostendendae apud externos virtutis *** cupido animos inceserunt. Forte etiam quandoque tenuis res **** et necessitas, et familiarum multis modis diffusarum auctarumque incrementa ***** effecerunt, ut recederent ab suis finibus, et alienos occuparent, alienarum opum causa.

* Inest quaedam in animis Septentrionalium vis, qua cientur ipsi, ut quietem atque otium non ferant, sed concitentur facile et gaudeant motu; exemplo sunt Vandali, Heruli, Langobardi, Svevi, Cimbri, et qui Septentrionem colunt omnes, inprimis Gothi Sveonesque ex Scandia et Germania magna, quam sic notione historica dicimus, effusi. Nec semel, et ingenue Ioannes Magnus affirmat, Gothos bellico ardore concitatos, terras reliquisse vacuas, et processisse in Scytharum regiones. H. l. 1. cap. 22. Cuius rei causas naturales docte eruit Medicus Hafniensis Th. Bartholinus.

** Paulus Iov. H. lib. 1. p. mib. 2. recenset, Gothos totius orbis iniurias ulcisci velle visos esse. Io. Magnus Hist. l. 1. cap. 14. inter praecipuas Gothicæ migrationis causas refert vindictam hostium.

*** Iterum multa asseveratione tradit Io. Magnus, Gothos, quantum viribus possent, experiri voluisse, ibidem. Pereleganter scribit Erycius Puteanus, ostendisse Gothos, rerum dominos posse debellari, Hist. In-

B

subr.

subr. lib. 1. p. mih. 8. Et licet colligere ex Iornande, tantum tribuisse bellicae gloriae, ut Deum bellorum apud se genitum dicerent, de reb. Get. p. 86.

**** *Quod minime ducimus Gothis crimini dandum, multo minus Gothiae Aboriginum patriae imputandum, cuius inopiam allegant multi ex causa naturalis regni huius sterilitatis, quod recte refellit Io. Magnus allegato loco. Nec tamen diffitebor, Gothos ab suis Aboriginibus egressos eo rediisse paupertatis, ut prope victus cultusque defecerit, quod confirmare in numerato est ex Iornand. de reb. Get. pag. 138. collat. cum 167.*

***** *Subscribit sententiae Olaus M. in ep. dedicat. historiae Ioannis fratris ad Ericum electum Svediae et Gothiae regem, quum prodit, Gothos nimium auctos, seu quo ipse utitur stylo, ob nimiam multiplicationem, novas sedes quaesituram sobolem emisisse. Eratque id prisca moris, et gloriae plenum cum apud Graecos, tum apud alios quosvis populos. Dionys. Halicarnass. I. cap. 16. Simile exemplum habet Iustinus XXXIV. IV. 1. conf. G. Hornius H. imp. p. 35.*

VI. Postea vero, quam migraverunt nostri, et varium nomen, * et fortunam saepe diversam ** fortitos accepimus. Sed erigebat fortitudo animos, et manu alioqui promptos magis acuebat, nec tam opes semper et regna, quam expeditionum gloria in oculis erat. Sveones industriam exercere domi, et procreare Coloniis sobolem contenti, Aboriginum sedes imperiumque tuebantur. *** Gothi apud exteros pugnare avidi, sedibus exciti suis armorum auspicia sequebantur. **** Rugorum Venedorumque campos brevi tempore infederunt. ***** Inde longius profecti Scythiam ***** cultu vacuum, et coelo situque asperam adierunt, nil divitias, propter quas sui subinde obliviscerentur mortales, nil pingve Pomeraniae Sarmatiaeque solum, quod deicere vigentes spiritus, et langvorem conciliare animis poterat, aestimantes. Vnum tandem inter tot pericula labo-

laboresque maximos praesenti gentis fortunae sufficebat, occupasse Maeotidis paludes. *****

* Nunc Getas, nunc Gepidas, suscepta migratione, vocatos memini. De illis vid. Iornandes, Crantzius, Io. Matthias a Sudetis praedictis locis: de his Io. Magnus Hist. 1. cap. 15. quos qui numerant in Slavis, et horum parte, Valachis, ii neque origines, neque migrationes gentium recte sciunt, et si sciunt, haud vere interpretantur. Vid. Iornandes de reb. Get. p. 98. Nihil secius existimo de vocabulo Scytharum, quod non attulerunt Gothi, sed acceperunt. At hoc vid. infra. Sed et saepe variavit usus pronuntiandi Gothorum nominis, tametsi idem genus erat et origo communis. Memorat Carolus Sigonius lib. 1. de imp. occid. pag. 12. et, quod opinor, ex eo Petrus Bertius com. rer. Germ. p. 73. Vittungos, seu VVifegothos, et qui ex horum posteritate oriundi erant, Grutungos et Tervingos: de Ostrogotthis late tradit Io. Matthias a Sudetis, confirmatque Io. Magnus, paulum mutato nomine popularibus suis dici Ostrogetas, quos iam olim Ostrogotas nuncupatos esse, gravissime perhibet Ravennatum Praesul. Eorum, quatenus in Italia sedes fixerant, a Theoderico ad Teiam usque reges enumerat Carolus Sigonius lib. XVI. XVII. XVIII. XIX. de Imp. Occid.

** Refert Io. Magnus lib. 1. cap. 15. cum mari ventisque luctandum fuisse: et eiusd. lib. cap. 20. Gepidas, quum horum ab illis facta discessio esset, Scythis Venedisque (ipse Vandalos errore Crantziano vocat) accessisse, cumque his in Gothorum exitium conspirasse. Crantzius supra alleg. et ex eo Lungvitz descript. Reg. Sved. Simul observo esse, qui existiment, prae metu civilis belli migravisse Gothos, communi tunc Gothorum Sveonumque republica, Io. Magnus l. 1. Hist. cap. 14. collat. praefat. cap. 2. l. 6. cap. 29.

*** Distingvendi hic sunt Gothorum intra, et extra Gothiam reges, seu indigenae (alii cum Ioanne Gottho internos nuncupant) et ex indigenis egressi. Non applaudimus VVolfango Lazio, qui horum in illos imperium asserit, cum discreta suis finibus et diversa Gothorum imperia, factis migrationibus, extiterint. Vid. eo Alfonsus a Carthagina, VVifegothicarum rerum scriptor industrius, cum quo confer. Io. Magnus.

**** Prodidit Crantzius, Rugiam Pomeraniamque, imo et Pologoniam Magnapolimque occupasse, et aliquandiu habuisse in sua potestate, lib. 1. cap. 3. Et hunc, ut alias solet, sequitur Io. Magnus l. 1. cap. 15. uterque, et id nunc laudo, institerunt vestigiis Iornandis, de rebus Get. p. 83. Ulmerungos appellantis, quos Pomeraniae Rugiacque ambitus designat.

***** Iornand. allegato loco. Vnde liceat colligere, Gothos non esse origine Scythas, nec Scythiam a Gothis tulisse nomen, sed Gothos illud a victis pulsisque Scythis duxisse prisco illo aevo. Add. Alb. Crantz. et Io. Magnus lib. 1. cap. 27. VVillich. in Tacit. p. 416. Io. Aventinus lib. 2. Annal. Boi. Getae sunt, inquit, quos Germano sermone Gothos, communi vocabulo Scythas appellare solent. Errat Christ. Adolf. Thuldenus ad Anno 1653. dum tradit, Gothos Scytharum Getarumque nomina infudisse. Quamquam non ausim dissimulare hic, Iornandem atque Aventinum legendos pariter et iudicandos esse. Damus enim, Gothos appellari solitos nomine Scytharum: damus insuper, Getas vocatos esse, prodito a Probo et Dexippo, quos secutus Iornandes est, exemplo: sed tantum abest, ut demus, omnes Getas Scythasque appellandos esse Gothos, ut quoque id diserte negemus. Et ex ea causa castigat Iornandem Antonius Bonfinius Dec. I. lib. 2. p. 38. quod omnia Scytharum gesta ascripserit suis Gothis. Confer. Hermannus Conringius de Orig. iur. Germ. cap. 4. Sed et recordari hic subit, Scytharum nomen quandoque ludibrii causa, et ad denotandum contemptum Gothis attributum fuisse, apud Ioannem Magnum lib. VI. cap. 12. Perinde ut cum nomine Gepidarum factum esse constat, Iornandes de reb. Get. p. 98. Alioqui observamus, Scythas arcu valuisse olim, nec desunt, qui ab egregia emittendarum sagittarum peritia dictos putent. Non secus atque per Cimbro quondam pugnatores, per Sicambros victoriae gratia dimicantes denotari solitos scimus.

***** Io. Magnus lib. 1. cap. 22. Et in eam rem extare carmina Gothica, fidem facit ex vetustissimo Gothorum historico Ablabio Iornandes, simul memorat, Gothos velut victores ad extremam Scythiae partem contendisse. Sed quid de carminibus sive Gothicis, sive Runicis, et quorum tam illustris ac pervagata fama est, obeliscis, pyramidibus ac lapidibus Septentrionalium sentiamus, hic iam dicere non

vacat. Saltem merito suo hic et infra notamus Philippum Cluverium, virum saepe intempestive audacem, apud quem adeo non est momentum huiusmodi carminum, ut reiiciat quoque in solidum omne, quod proditum est de migratione Gothorum ex Scandinavia. Unde et ab insignis iudicii viro, Hermanno Conringio, castigatur de Or. Iur. Germ. cap. 5. de Statu Helmstad p. 65.

VII. Exacto ita per has migrationes tempore, velut ad perdendos imperii Romani fines, ruere in bellum, idemque immanissimum, coeperunt. Primo Graeciam, et ditiones finitimas, * tum Pannoniam ** aggressi, rupto limite praefidia Romanorum disturbarunt, et hinc in Thraciam *** conversi, validissimas Valentis legiones oppresserunt. Iam via in Italiam **** facta erat, caputque rerum trepidabat, si non diripere modo, sed dominari etiam statuissent. Verso igitur itinere, in Galliam pergunt, et inde in Hispaniam ***** exeunt, Celtiberorum futuri necatores.

* Non omisit recensere Eutropius, qui praeter Graeciam commemorat Macedoniam, Pontum, Asiam a Gothis devastatam, p. mih. 335. Assentitur Trebellius Pollio, et de Graecia idem repetit Iornandes de regnor. success. Sed quoque iam diu ante foederis magno, ad quod, ut scribit Eutropius, omnis barbaria se commoverat, accesserunt. Confer. Eusebius, Orosius, Io. Magnus lib. 6. cap. 13. Illud vulgo dicitur Marcomannicum, a Marcomannis initi foederis autoribus, in cuius partem venisse Gothos, facile colligamus ex argumentis Historiae augustae veteris, quam prodiderunt Dio, et qui excerpta eius dedit Xiphilinus, postque hos Iulius Capitolinus, scriptor praecipue diligens, et nuper a Claud. Salmasio egregie illustratus, Eutropius, quantum styli negligens, tantum a compendio laudandus, Ammianus Marcellinus, licet nullo dictionis cultu, tamen gravis et verax, Iornandes, Gothus ipse, et rerum Gothicarum gnauiter intelligens, et pro captu dei, barbarie migrantium populorum foedati, adeptus industriae laudem. Sed quis omnes in tam exiguo spatio complectatur?

** Vnus hic sufficiat Io. Matthias a Sudetis in Dissertatione de

orig. Bob. qui et patrias exterasque origines pulchre ibi et cum eximio delectu investigat.

*** Nominamus Iornandem de reb. Get. p. 107. Paulum Diaconum, qui comprobat, Romanos ne primum quidem impetum Gothorum sustinuisse, p. m. 384. Confer. Euseb. in Chron. p. 187. et Orosius lib. 7. p. 597. qui bellum lacrymabile ex parte Romanorum vocant: causa belli traditur penuria, autoribus, quos modo laudavimus, Iornande, Eusebio, et Adone Viennense in Chron. p. 146. Asserit Ol. Magn. epit. lib. 2. cap. 23. Gothos hos, qui foris militassent, Vrsae imaginem in signis incisam gestavisse, eoque indicio, bellatricem Gothiam, et viris armisque validam ostendere voluisse.

**** Thraciam Daciamque obtinuisse, satis fuit. Conf. Iornand. p. 107. Ab hoc tempore Romanorum foederati, Regibus Fridigerno et Athanarico, martii ipsi cum Martio populo, pacis societate coaluerunt, p. 108. donec Alaricus Italiam non dominatus, sed praedae causa ingrederetur, pag. 110. Thomas Bozius dum agnoscit antiqua haec Reipublicae Romanae vulnera, simul aestimat Gothorum moderationem, ut qui aris templisque pepercissent, et in bello etiam belli iuris observantes fuissent: De Ital. stat. p. 222. et d. l. Iornandes, Socrates lib. 9. cap. 9. Conf. Paulus Orosius lib. 7. cap. 39. et August. de C. D. in eandem sententiam: nec dubitat porro Bozius confirmare, plus sanguinis bello civili Caesaris, et Sullae, quam Gothico profusum esse, p. 398. lib. alleg. Atque id hausit ex Paulo Diacono, qui refert quidem, subiecto aedibus igni foedasse Romam, sed Iornandes p. 110. nil de incendio memorat, forte quia leve, et ut Diaconus tradit, aliquantarum aedium incendium fuit. Sed multum id distare ab incendio Iulii Caesaris constat, ib. p. 356. Nec tamen idem omnium Gothiae regum ingenium fuit. Successor enim Alarici Ataulphus, de quo est apud Iornand. pag. 56. obliterare prorsus Romanum nomen, et pro Romania Gothiam appellare, animum induxit, Oros. l. 7. c. 43.

***** Velut digito monstramus repetitam Gothorum migrationem, qua Hispaniam, eiectione inde Vandalis, impleverunt, Machiav. lib. de migrat. pop. Io. Matth. a Sudetis, et cuius nunc praecipue testimonium valet, Paulus Diaconus, qui ascensis Pyrenaeis iugis, Hispanias invasisse, affirmat, p. mib. 368. Praecipue videatur Isidorus Hispalens. in Chron. VVi-

se-

segot. Comprobat Iornandes p. 114. de reb. Get. Gothos adeo saevisse in Vandalos, ut, si fortuna coeptis affuisset, prorsus apparuerit, ipsos in Africam persequi voluisse.

VIII. Refert nostra hic, ut explicemus numerum, modumque expeditionum a Gothis susceptarum, earum maxime, quas fama et fortuna insigniores fecerunt. Primus, a quo auspicati historiam sumus, ad Vistulam * exitus, orientales occidentalesque Gothos armorum atque itineris societate copulavit. Ab eo tempore et amplior rerum gendarum occasio, et multo maior migrandi ardor fuit. ** Vistulae ambitum emensis, Danubius *** restabat, dignum novi belli praemium, propter quod tam longos terrarum tractus, regionesque maxime distitas peragrassent. Quo rerum statu vix erat, qui Gothorum impetum sustineret, quum vel iam in ipso imperii Romani aditu pugnaturi starent, Caesaresque **** rerum dominos adorirentur armis, qui cum et perhorrescerent adventum, et clades ominarentur sibi, donis foederibusque Martium a Septentrione populum placaverunt. Si tamen resisterent hi, et ad reprimendam transiti limitis audaciam, confererent pugnas, Gothi ira doloreque excitati, et velut ulturi iniurias, ***** neque magis copiis, quam animis aucti dimicarunt. Si ferro fecissent iter, non casu, sed consilio alii in alias terras processerunt, quidam sedes occiduas, ceteri, quas monstrat oriens, elegerunt. ***** Sveones interea ut dignitatem servabant domi, ita per Gothos, velut propagines suae stirpis, famam atque decus longe maximum ad externos protulerunt.

* *Vnum olim apud Gothos antiquitatis genus, Gothica carmina, Ablabio Iornandique celebrata, et temere a Ph. Cluverio vocata in dubium, memorant insignem hunc egressum, provocantque ad ea indigenae et exteri, consentiunt scriptores antiqui, accedunt veteres descri-*

scriptiones locorum : et si vel maxime historia non attingit spatium, hoc, nec ad vetustissima retro Gothorum carmina facile ascendit: suppetunt tamen argumenta alia, ex comparatione operum prisci que Gothici moris eruenda. Ut isto audacior sit Antonius Bonfinius, qui rer. Vng. Decad. 1. lib. 2. asserit, Iornandem undique, ut ipse ait, mendicare coniecturas verisimiles in honorem patriae gentis, negatque insuper ex Scandia egressos esse Gothos, p. 33. et 35. Edit. Basil. Vid. Olaus Magnus, elegans rerum Septentrionalium Scriptor, et, quanquam Augustino Mascardo dissentiente, Conringio impense laudatus de sit. Helmstad. p. 6. Quod saepe evenire usu, neminem fugit, et tale quid in historia Germanica ostendere, in expedito est. Constatque hoc de priscis Germanorum Bardis, teste Amm. Marcellino lib. XV. collat. cum Tac. de mor. German. et de vetustissimis Celtis ex Athenaei lib. 6. Rein. Reinecc. ad Henr. Rantzov. inscript. Abb. Stadenf. Non hic possum, quin exclamem, cum Ioanne M. lib. 6. hist. cap. 15. Si Gothis aeque doctus scriptor accidisset, quemadmodum Romanis, multa utique aliter de sua gente tradidisset, atqui haecenus Romani, qui multa tradiderunt infra laudem Gothicae gentis. Interea vid. Conring. in allegato libro de situ Helmstadii, percuriose conscripto, p. 2. Atqui et hic discedo ab iis, qui Germaniae magnae praecipuam partem, unde Gothi exiverunt, a non Germanis antiquitus habitatam credunt.

** Nempe Gothi, quotquot emigraverunt, nec stabiles sedes, nec eadem potentiae suae domicilia habuerunt. Contra, quam cum indigenis comparatum fuit, quorum et fixa et antiqua regia fuit SCARA, Ol. Magn. lib. 2. cap. 18. Confer. Andr. Sev. Velleius ad Adamum Bremens. H. E. lib. 1. cap. 50. qui exemplo Adami de reg. Dan. Scarenen extulit. Sed nostri illi modo cis Balthiam, ut cum medio aevo loqui liceat, modo cis Viadrum, Vistulamque et Danubium constiterunt: modo a Donastro (ita Iornandes Borysthenem vocat) ad Tanaim, modo ultra progressi, in Romani imperii provincias irruerunt. In Chaucorum pariter et Hermundurorum venisse terras, indicia extant: de illis probat Conring. de situ Helmstad. p. 57. De his, post VVolfgangum Lazium, celebrem alioqui magis, quam veracem veterum migrationum scriptorem, Rutgerus Hermannides descript. Svec. p. 16. Ut recte

recte dixerit Augustissimus Imp. Carolus V. OMNEM FERME EUROPAE NOBILITATEM EX SCANDIA GOTHIAQUE DERIVARI. Cuius sententiae, licet paulo aliis verbis conceptae, meminit Rutg. Hermannides p. 416. Propter hanc causam Iornandes Gothici sanguinis Nobilitatem significanter expressit, de reb. Get. p. 126.

*** Si quaeras, cur Danubium traiecerint, existimabo, Romanorum, qui stipendia subtraxerant, avaritia inductos fuisse. Ant. Bonf. Dec. I. lib. II. p. 35. Sin quaerere pertendas, ubi traiecto fluvio aliquantum substiterint, cum Iornande Moesiam et Thraciam nominabo, de reb. Get. p. 95. Etiam propter Hunnorum impetum transisse, tradit Paulus Orosius lib. 7. cap. 33. Atque hinc accepit Antonius Bonfilius occasionem sic laudandi Hunnos, ut plurimum detrahat Gothis. Sed qui Iornandem evolverit, de rebus Get. p. 136. et 112. edit. Lindembrog. credo, concedet, Hunnos in comparatione Gothorum inglorios, et meticulosos fuisse. Sed interim dabo, fortunam, ut versabilis in bello est, obstitisse quandoque Gothis, ut revera imperante Valente principio obstitit; non tamen committam, ut propterea aliquid Gothorum gloriae praeter meritum decedat. Quin et Hunni forsitan Gothos Gothorum opera superarunt: quandoquidem constat, Ostrogottos aliquandiu paruisse Hunnis: Iornand. de reb. Get. p. 114. Contra VVestrogotti semper sui similes, nec foedere unquam, neque obsequio devinciri Hunnis volebant. Io. Magnus lib. 6. cap. 28. Et si fortasse superari fortuna poterant, animos tamen despondere non poterant, lib. eod. cap. 17. Inde apparet ambitio Romanorum, praesertim Constantinopolitanorum, qui GOTHICI titulum sibi per manus tradiderunt, si vel maxime nec vidissent Gothos, nec vicissent. Quod confirmabo ex Manuelis Imp. Constantinop. edicto, ex Graeco in Latinum converso ad hunc modum. Manuel in Christo fidelis Rex, porphyrogennetus (purpurigena) Romanorum Imperator, pietate praestantissimus, semper venerandus, Augustus, Isauricus, Cilicius, Armeniacus, Dalmaticus, Ungaricus, Boscuticus, Crabaticus, Lazicus, Ibericus, Bulgaricus, Servicus, Zecchicus, Chazaricus, GOTHICVS, qui gubernatur ab Deo, heres Coronae Magni Constantini, et animo colens omnia iura ipsius. Conf. Ioach. Camerar. ad Niceph. Constantinop. p. 230.

G

Vid.

**** Vid. Chronica Guthilandorum a Strelovio edita, sed de quibus notare operae pretium est, pleraque nomina allegari perperam, quaedam inseri nullo exploratae historiae argumento. Conf. praecipue scriptores vergentis mediique aevi, et post hos, recentiores; ex indigenis Io. Magnus, inter externos Ant. Bonfinius iam saepe nominatus. Inprimis hic memorandus Theodericus est, qui, quod alii Gothorum Reges destinaverant, implevit demum, et Gothos Romanosque coniunxit sub uno capite, sub uno iure. Extat eius numus cupreus in hanc rem cum inscriptione, D. N. regni eius Gotho-Romani documentum. Conf. Iornand. de reb. Get. p. 141. Effigiem cerno insigniter Capillati argumentum, quo forsitan refero quod Iornand. prodidit, Diceneum Gothis Capillatorum cognomen fecisse.

***** Sive ob vivax ingenium, quod laudat Iornand. p. 99. sive quod otium displiceret, ut iam praediximus, sive quod regere, quam regi mallet: de VVestrogotthis id supra traditum, et de Ostrogotthis monet Iornand. p. 129. sive quod fastum vicinarum gentium ferre non possent. Hinc veluti Symbola ipsorum fuit, NORVNT GOTHI CONFLIGERE CVM SVPERBIS: ap. eund. p. 117. Vltionis saepe tanta vehementia fuisse proditur, ut velut insperatum fulmen ruerent percellerentque ib. p. 99. Nempe hi sunt illi Gothi, sub quorum dextra Vandalus saepe iacuit, stetitque sub pretio Marcomannus. Conf. scriptor rer. Get. p. mih. 97. et ex eo Goldast. de reg. Bob. lib. 1. cap. 8. p. 66. Interdum enim hos amicos sociosque, aliquando hostes habuerunt. Nec Gothi modo, sed etiam Sveones, inprimis X. seculo virtutem suam in Saxonia probarunt, Abb. Stadens. ad A. 988. Abeant ergo scriptores novi, abeant, inquam, qui praeter historiae fidem affirmant, hoc primum XVII. sec. eluxisse Svedos, et pervenisse ad fastigium Martiae virtutis.

* Adducimus Iornandem de reb. Get. p. 95. 105. et 129. Iosephus Scaliger dispescit Gothos in maiores et minores: Illos primo, hos longo, post intervallo Scandinaviam reliquisse confirmat. Maiores iterum dividit in Ostrogotthos, qui Italiam, et VVestrogotthos, qui Septimaniam Narbonensem, et postea Hispaniam incoluerunt. Can. Isagog. lib. 3. p. mih. 338. Nil desidero in hac divisione, si Gothi prius in Aborigines, seu indigenas, et ab his ortos emissosque divisi fuissent. Alio-

qui

qui de Minoribus porro memorat Scaliger, hodie posteritatis ipsorum vestigia cerni in Taurica Chersoneso. Assentitur Busbequius, vir ingenio perinde, ac prudentia celebratus, 4. epist. Turc. qui Getas eo migrasse quondam, non ex vano suspicatur, et vocabula ibidem nostris convenientia allegat. Non facimus cum Christ. Ad. Ruperto, qui negat, has veterum Gothorum reliquias ex Scandinavia venisse in Tauricam Chersonesum, in obs. ad Christ. Besold. Synops. Multo aliud ex Socrate, Procopio et Iornande facillime evincamus.

** Nec tamen in solidum negabo, antiquis illis temporibus migrasse Sveones, ut quorum posteros fuisse Svevos, haud fas sit dubitare. Finitimos coluisse, veteres tabulae signant: propinquos fuisse, historia demonstrat. Fateor nihilominus, diversis saepe studiis vixisse, nec odiis modo, sed bellis etiam iniuriisque se invicem lacezivisse. Quod inter unius originis populos accidere indies videmus, iam accidisse olim ipsis Ostrogottis et Vestrogottis, indicia extant. Tandem extinctum Svevorum illud regnum, delatumque ad Gothos est. V. Isidorus Hispalensis in Chron. Svevorum.

IX. De Republica compertum habeo, Gothos Sveonesque Aborigines * pari iure, communiqve imperio et aequali libertate coaluisse, et quanquam secesserunt ab se invicem saepe, atqve adeo iverunt in partes, ** rediisse tamen in gratiam, et coivisse incitatus rursus, unius nominis sanguinisque causa. Siqve ut natione, ita animis iuncti erant, famam pariter ac regnum, mutua fide copulatum, victoriis amplificaverunt, et munia fortissimorum civium sociorumque obierunt, iis praecipue artibus, quarum religione VVODANO *** obligabantur. Ceteri, quotquot excitati ad migrandum commoverant se, atqve discesserant in alias terras, nec sub uno capite, nec sub eodem iure fuerunt, **** quum, sicut dissitas regiones, ita diversa regum imperia fortirentur.

* Pro certo affirmat Iornandes de reb. Get. p. 99. Ostrogottos, et VVifegottos unius Imperio subditos fuisse. Ut autem non Aborigines

gines intelligat, sed ab his egressos; tamen nil vetat, quo minus ab his colligamus, et statuamus convenienti iudicio de illis. Saxo Grammaticus lib. 13. p. 212. edit. Francof. praerogativam eligendi regis tribuit Suedis, et eo privilegium asserit, et maiorem splendorem. Quae causa fuit, cur in compositione vocabuli, quod dissertationi titulum argumentumque praebet, auspicaremur a Sveonibus, desineremus vero in nomine Gothorum: exposcit enim usus civilis, ut in verborum aliqui seorsim efferi solitorum contextu initium a praestantiori capiatur. Ut minus recte vulgo dicant Gottho Sveones, quos Sveogotthones pronuntiare debuerunt. Sed porro videamus, an in unius populi corpus Svedi Gothique coaluerint. Planissime praef. Histor. cap. 2. Ioh. Magnus scribit: A regnorum initio Gothi et Sveci quasi in unam Rempublicam coaluerunt, quemadmodum ipsa natura in una munitissima insula, ne unquam dissentirent, collocavit. Idem lib. 7. cap. 1. memorat, Vginum Gothiam adiunxisse Svediae regno. Unde observandum esse ducimus, Gothiam antiquissimo tempore Svediae coniunctam, proprie non innexam fuisse, quum utriusque populi proceres ius eligendi habuerint, et Sveones saepe recesserint a societate Gothorum, et hi vicissim ab illis, non recessuri, si coaluissent in unius populi corpus, vinculoque unius civitatis copulati fuissent. Contra, quam hodie, ubi una eademque est Sveonum Gothorumque Respublica, nec coniunctae modo, sed insertae uni civili corpori, eoque illigatae uni regno gentes intelliguntur, intelliguntur, inquam, evidentissimo iudicii civilis argumento. Quamquam ut olim, ita et nunc Scandinavia contineat Respublicas diversas, si praeter Svediam Gothiamque comprehendat Gronlandiam, Orcades, Norvegiam, ut comprehendere arbitratur in Schondia sua Iacobus Zieglerus, scriptor doctus et tersus, idemque oriundus a Gothis, nec imperitus Gothicarum rerum. Ac de Norvegia omnes consentiunt, ut Io. Isaacius Pontanus, Phil. Cluverius, Andreas Bureus, et Stiernbielmus in dissertat. de Gothis, pertinere ad Scandinaviae ambitum: Atqui Norvegiae regnum, nec nunc, neque olim innexam Svediae est, tametsi Norvegorum Danorumque vetustissimi reges descenderint ex Suedis. Vid. Hermannid. descript. Svec. p. 20.

** Non secus, atque proditum est de Saxonibus, prodiisse ex Danis et Nordmannis, quam veterum opinionem recenset VVitechindus

aus Corbeiensis, annal. Sax. I. de Gothis Sveonibusque divisio Io. Magnus lib. 5. cap. 1. et 3. et 15. De iis, qui exiverunt, Iornandes de reb. Get. p. 105. confirmat. A quorum (Ostrogothorum) inquit, societate iam VVesegothae decessere; quam dudum inter se iuncti habebant. Propterea p. 129. admonet, se tradidisse de Ostro-et VVestro Gothis coniunctis, vel, quod ipse loquitur, qui in uno erant, et de iisdem ut divisio. Conf. p. 114. 121. 130. 131. et 135. Vnde liquet, Ostrogotthos Hunnorum Imperio obnoxios fuisse, contra, quam id accepimus de VVestrogotthis, quos Romanorum foederatos allegat Io. Magnus lib. 9. cap. 4. Ostrogotthis interea Hunnorum auspicia secutis. Conf. lib. 6. cap. 28.

*** VVodan meminit Paulus Diaconus in Hist. Longobard. lib. 1. p. 189. et 199. Ab aliis, ut ibidem videre est, litera augetur, ac scribitur Gvoda. Sed fallit idem, cum Mercurium interpretatur. Rectius Adamus Bremensis de situ Daniae et Septentrional. Regnorum, describit per Martem, et armatum, quod Martis indicium est, sculpi solitum affirmat, refertque inter Sveonum, quos superstitio fascinaverat, Deos. Conf. Iornand. de reb. Get. pag. 86. Add. Lindenbrog. observat. ad Paul. Diac. p. 342. Ad Dan. Saxo Sialandicus lib. 6. p. 92. 93. ad Angl. VVilb. Malmesb. lib. 1. p. 9.

**** Nempe socii erant, non proprie cives, foederati, non innexi vinculo Reipublicae unius. Vid. paulo ante.

X. Sequitur, ut, quanta Sveonum Gothorumque erga suos reges officia fuerint, exponamus. Imperia, ut colligo, venerari potius utriusque, quam abiecte timere voluerunt, * institutorum, quae a maioribus accepissent, tenaces, et quantum pro libertate solliciti, tantum abhorrentes ab impotenti dominatu. Reges ex familiis, et familiarum, ** et virtutis *** respectu eligebantur, qui non florent pace magis, quam bello, quique aequitatem domi, fortitudinem foris approbarent. Intestinus hostis magis, quam externus odio fuit.

* *Institi gentibus his mores, non pati imperium herile. Quod*

comprobo ex actis atque eventis, et tot exemplis olim vindicatae libertatis. Paulo aliter Tacitus de ipsis: Unus imperitat, inquit, nullis iam exceptionibus, non precario iure parendi, de mor. Germ. Multum ab eo discedit Adamus Bremensis de sit. Dan. et sept. reg. et scribit ad hunc modum. Reges habent (Sveones denotat) ex genere antiquos, quorum tamen vis pendet in populi sententia, quod in commune laudaverint omnes, illum confirmare oportet. Addit vero, nisi eius decretum potius videatur, quod aliquando sequuntur inviti. Non capio, quomodo pro illo tempore potius decretum intelligatur, nisi in quantum usu iudicioque praestantius denotatur, quippe quod tunc omnis decernendi momentum penes populum esset, ut prodidit Adamus. Quod indicio est, Tacitum in Gallia Belgica commoratum, parum forte exploravisse res Sveonum, et certe nunquam pervenisse ad veteres Scanos ac cis-Balthianos. Ut parum considerati animi sit, vel sola Taciti auctoritate evincere, Sveones multum abesse ab ingenio Germanico. Vult autem Pacif. a Lapide Not. in Monzamb. p. 85.

** Non ex plebe, sed ex proceribus ascitos esse reges, testimonio Adami Bremensis modo allegato confirmamus, quandoquidem is Sveonum reges vocat EX GENERE ANTIQVOS, id est, a vita nobilitate inclutos, nec heri aut nudius tertius imagines atque insignia adeptos. Iornandes testatur, Alaricum VVestrogothum ex secunda nobilitate electum fuisse, p. 109. Prima olim et praestantissima Gothorum nobilitas erat penes Balthos, et Amalos, illi VVisegothis, hi Ostrogotthis accensebantur. Ant. Bonfinius dec. 1. lib. 2. p. 33. Conf. Iornand. de reb. Get. p. 109. et 119.

*** Innuit hoc Bonfinius Dec. 1. lib. 3. p. 47. dum tradit, Boremundum censuisse, nonnisi nobilitate familiae et virtute obtineri posse principatum inter Gothos. Erit id documento existimatoribus civilium rerum, sub tempus illud successionem pro maiori parte valuisse, sed renunciandi inaugurandique vim penes populum fuisse: praeterea imperii iura non libere, sed sive legibus, sive moribus aestimari oportuisse. Ex quo factum memini, quod Sveones aliquando recederent a societate Gothorum, pertaesi iis regibus subesse, qui iniurias inferrent. Io. Magnus H. lib. 5. cap. 3. Conf. lib. 7. cap. 1. et alibi. De Gothis mirum

rum dictu, quod Aimoinus de gest. Franc. lib. 2. 268. edit. Hanov. refert, ap. Gothos iam olim in consuetudinem vertisse, ut occiderent, si displicerent, reges. Conf. p. 376.

XI. Verum enimvero, ut temporum rerumque vicissitudines sunt, ita hodiernus regni status multum ex veteri illo mutavit. * Est penes regem imperandi gloria. ** Ordines consilium praebent, ille pacto, *** hi fide obligantur et parendi iure, in quantum sinunt iura Ordinum, et sacrae regni leges.

* Hodie longe aliter, quam olim, praesunt Svedorum Gothorumque reges. Antiquitus sive immista successioni electio, sive creandi potestas penes populum erat, nunc mera successio, licet pacto definita, obtinet. Vulgo dicunt vetus Gothiae Svediaeque regnum partim hereditarium, partim electivum fuisse, nunc mere hereditario iure atque successione titulo censi. Conf. Adolph. Brachel. hist. nost. temp. ad A. 1629. Olim iura imperii penes populum fuerunt, nec divisim solum, sed etiam potiori parte, auctore Adamo Bremense, rerum Septentrionalium peritissimo, contra, quam nunc reges summae rerum impositi, regia auctoritate pollent, quatenus reges, imperium gerunt, licet pacto iurisiurandi religione comprehenso obligati. Tum Svedia et Gothia ultimis retro seculis non una Republica, sed una gente continebantur, non magis quam foederis vinculo copulatae, sed postea redactae in unum civile corpus: ut mittamus plura alia huius discriminis indicia.

** Habet Svedia Reges, habet Monarchas non heriles, aut insolenti dominatu graves, sed paternos, sed moderatos, sed regnandi egregio quodam temperamento decoros. Si ardua regni definienda sunt, si ferendae leges, si belli pacisque negotia tractanda, nec rex invitis Ordinibus, nec Ordines invito rege statuere possunt. Quae nota est non tam deminutae, quam temperatae maiestatis, temperatae, inquam, novissime ex pacto Carolo-Gustaviano A. cIo Ioc L. ut sua ordinibus privilegia atque a vitae immunitates conserventur.

*** Memorandae hic pactioes quaedam sanctionesque Regni, i. Gustaviana, ad hunc modum appellata a Gustavo I. libertatis Svedicae instauratore, et Sveogotticae successione fortunatissimo auctore, cuius ex-
tat

rat quoque testamentum ab Ordinibus regni confirmatum, eoque ad posteritatis memoriam referendum, 2. Norcopingense decretum A. 1604. vulgo **der Norcopingische Recept**, cuius meminit Iacobus Augustus Thuanus, de propagine Sigismundea, nunquam propter violatam a Sigismundo fidem in Svediae Regnum evehenda, ad praedictum A. 1604. Atque hinc velut ex fonte manarunt pacta Stumdorfiensia cum Polonis inita, 3. Placitum Orebrogense, **das Drebröische Recht**. 4. Pactum, quod dicitur, **Carolo-Gustavianum**, anno huius seculi quinquagesimo Holmiae promulgatum: quibus omnibus et singulis iuri aequae, ac libertati Svediae provisum sapienter est. De quo nuper pulchre admonuit Iurisconsultissimus vir, Ericus Mauritius, nunc Senator in Augusto, quod Spirae Nemetum est, tribunali, et quaedam de eo inseruit notis Io. Loccenius pag. 24. et 25. ad hist. Sved. Nec forte hic praeter rem memorabo legem, de non ab alienandis Regni Svedici provinciis portionibusque ad Patrimonium regium pertinentibus, conceptam, quam Latine reddidit Regvaldus Ingelmundus.

XII. In extremo operis aequum est, ut CAROLO XI. iam velut in limine gloriae, accipiendorumque Regni insignium stanti vota nuncupem. Qui Svedorum, quibus patriam debet, amor, Tevtonum, quibus sanguinem, spes est, praesertim in tanto Europae, rerumque, quas optimas ducimus, discrimine. Servet hunc regem Deus, et faustam esse iubeat instantem inaugurationem, praestetque invictum, et GVSTAVIS CAROLISque parem, ac dotes, quibus eminet, maximas, non Svediae modo, sed toti orbi reddat salutare.

☉) (o) (☉

1717

71

